

VERBODEN-VOOR-ouders

AFRIKA

Alles wat je
altijd al wilde
weten

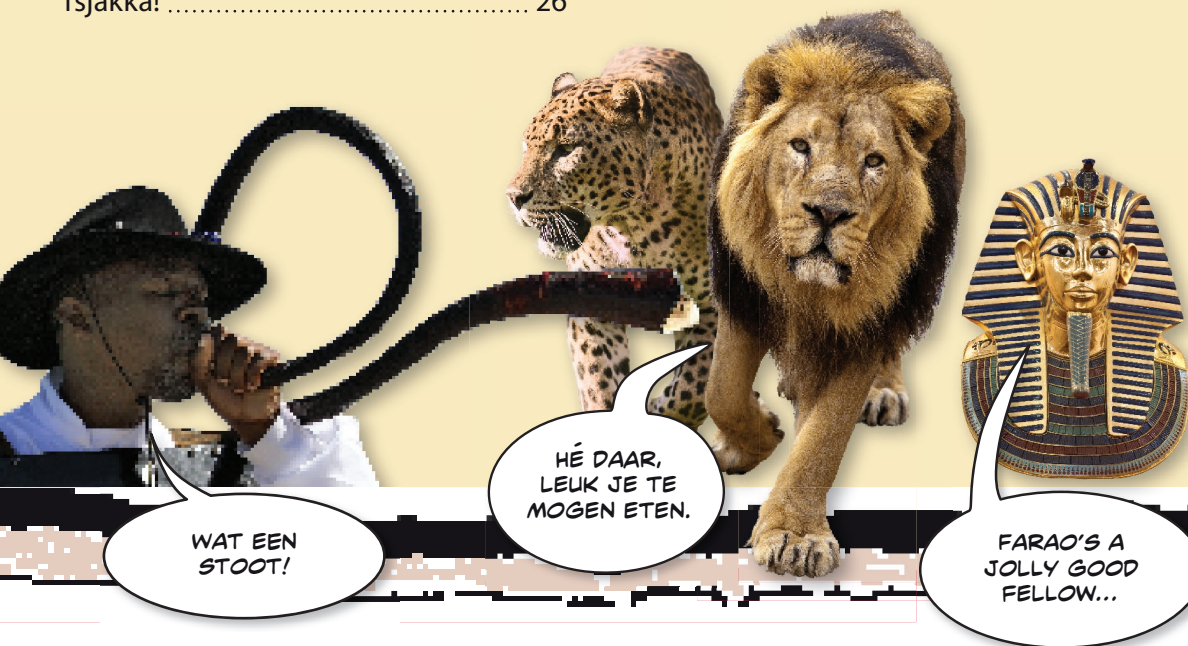

Clive Gifford

 LANNOO

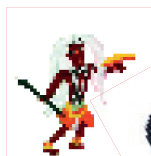
INHOUD

Inleiding	4	De Grote Vijf	28
Extreem continent	6	Van harte	30
Spitsuur	8	Geheimzinnig Groot-Zimbabwe	32
Van geen kleintje vervaard	10	Op blote voeten	34
Dag van de onafhankelijkheid	12	Menseneters	36
Ik wil m'n mummie!	14	Waar is dr. Dave?	38
Mens versus jachtluipaard	16	Het leven zoals het is in Makoko	40
Zout der aarde	18	Daar krijg je dorst van!	42
Goe bezig!	20	Lepe Leopold	44
Kort op de bal	22	Zwaarste race ter wereld	46
Typische tussendoortjes	24	Duimpiano's en talking drums	48
Tsjakka!	26		

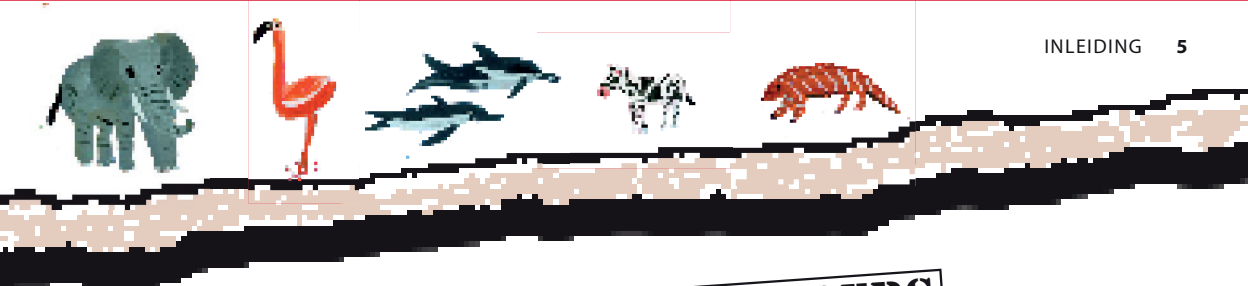
Wikkel aan de winkel	50	Weetgierige William	74
Cel nummer 5	52	Extreem Afrika	76
Jumbodierenarts	54	Fonkelende prijs	78
Goldrush	56	Toverdokters	80
Kom visje, kom... ..	58	Hoge dam	82
De kleren maken de man	60	Oproer!	84
Steengoed	62	Welkom in Nollywood	86
Idi Amin Dada	64	16 passen tot de schatkamer	88
Taai als leer	66	Wonderlijk werk	90
Slinkse shortcut	68	De kust van leven en dood	92
Waste pickers	70	Register	94
De gorillafluisteraar	72		

JE ZULT
ECHT DOL ZIJN
OP DIT BOEK!

VERBODEN-VOOR-ouders

DIT IS GEEN REISGIDS.

En hij is vast en zeker verboden-voor-ouders.

DIT IS HET ECHESTE INSIDEVERHAAL over een van

's werelds opwindendste continenten: Afrika. In dit boek lees je
fascinerende verhalen over Zoeloe krijgers, onverschrokken
ontdekkingsreizigers, Nollywood-filmsterren, doidwaze doodskisten,
Egyptische tombes en medicijnmannen.

Je maakt kennis met de Toearegnomaden, de grootste diamant
ter wereld, moordlustige krokodillen en excentrieke dictators. Je verneemt
meer over duimpiano's en gemummificeerde apen, kamelenkaravanen,
een gouden dodenmasker, een bijzonder zware woestijnloop
en geschiedenis alom.

Dit boek toont je een AFRIKA waarvan je ouders
wellicht geen snars afweten.

Moet er nog zand zijn?

De serieus grote Sahara bedekt ongeveer een tiende van het continent. De woestijn is daarmee groter dan Brazilië en slechts een beetje kleiner dan de hele VS. In de Kebili-oase in het Tunesische deel van de Sahara heeft men de hoogste officieel gemeten temperatuur van Afrika opgetekend: 55 °C!

180 m

Zo hoog is de
hoogste zandduin
in de Sahara.

Allemachtig amfibie

In Afrika leven de grootste dieren ter wereld. Onder meer de goliathkikker uit Kameroen is een kanjer van een kikker. De kolos meet 33 cm, kan tot 3,3 kg wegen en 3 m ver springen.

Deze goliathkikker
weegt bijna 3 kg.

EXTREEM CONTINENT

Welkom in Afrika, 's werelds wildste werelddeel. Afrika is een continent van extremen, van weelderige, vochtige regenwouden en besneeuwde bergtoppen tot 's werelds grootste bloedhete woestijn en gortdroge graslanden. Hoewel er natuurlijke rijkdommen in overvloed zijn – onder meer goud en diamanten – wonen hier de armste mensen van de wereld.

Ondergronds

In een Namibische grot met de weinig uitnodigende naam Dragon's Breath (drakenadem) ligt het grootste onderwatermeer ter wereld. Het bevindt zich 100 m onder de grond en is zo groot als twee voetbalvelden.

Het meer van Malawi bevat de meeste soorten zoetwatervis ter wereld: 1000.

HOGE TOPPEN

De Kilimanjaro in Tanzania is een massieve slapende vulkaan. Hij is 5895 m hoog en daarmee de hoogste piek van Afrika. De Kilimanjaro herbergt Afrika's enige gletsjer.

1470 m

Zo diep is het Tanganyikameer in Oost-Afrika. Het is het diepste meer van het continent.

Mauritius

Kort van stof

Diep in het Ituriwoud van Midden-Afrika wonen de Mbuti. Volwassenen zijn zelden groter dan 1,45 m. De Mbuti zijn daarmee bij de kleinste mensen op aarde.

MEER
WETEN?

SPITSUUR

Toet, toet! Uit de weg! Deze kloeke beesten zijn onderweg naar nieuwe grasweiden in de Serengeti. Elk jaar ondernemen bijna 2 miljoen zoogdieren de lange, lusvormige trek van het noorden van Tanzania naar het zuidwesten van Kenia, op zoek naar vers grasland.

Zoek de zebra tussen de gnoes.

De kuddes leggen tijdens hun jaarlijkse trek bijna 1600 km af.

450.000
Gnoes worden naar schatting tijdens de trek geboren.

SNOEPERS IN DE SAVANNE

In november en december regent het in de savanne van de Serengeti en beginnen de planten te groeien. De grazers eten dan zo veel mogelijk hun buikje rond. In januari en februari werpen ze hun jongen. Vanaf april zetten ze koers naar het noordwesten.

Terugtocht

Nadat ze zich een weg hebben gegraasd door de savanne van de noordelijke Serengeti, trekken de kuddes verder naar het noorden. Omstreeks juli arriveren ze bij de Mara-vlakte, waar ze blijven tot oktober. Daarna begint de lange trek zuidwaarts, terug naar de Serengeti.

RISKANTE ROUTE

Zowel op de heen- als terugweg trotseren de kudde tal van gevaren: uitdroging, hongerdood, valpartijen tijdens een moeilijke sprong of als ze steile oevers opklauteren. Leeuwen, luipaarden, krokodillen en hyena's liggen op de loer voor dieren die van de kudde afdwalen.

250.000

Het aantal gnoes dat jaarlijks omkomt tijdens de trek.

MMM,
LUNCH!

Hyena

MIGRATIE- CIJFERS

Gnoes 1,3 miljoen

Gazelles 360.000

Zebra's 190.000

Elanden 12.000

De voorhoef van een gnoe laat een geurspoor achter dat de andere dieren volgen.

MEER
WETEN?

Bekijk de trek van de kudde ☆ www.eyesonafrica.net/migration.htm

VANAVOND ETEN WE MARY

Mary verloor haar hart aan Afrika en dan vooral aan de Fang, die ze intelligent en trouw vond. Toen ze tijdens haar verblijf in een Fang-hut aan het dak een zak zag bengelen die vreselijk stonk, ontdekte ze daarin een mengeling van verschrompelde en verse menselijke resten. Jakkes!

Houten masker van de Fang

GEVAAR! Ruige zeebonken en dorpelingen bedreigen Mary. Ze geeft hen tabak of wuift hen weg met haar revolver.

Fang-mannen van n'tem

MMM,
DAT ZIET ER EEN
LEKKERE BROK
UIT.

GEVAAR! Luipaard valt aan. Mary weert hem af met een stoel en gooit de waterkan stuk op zijn kop.

Door berg en stroom

Mary woonde bij kannibalen en verkende de dichte jungle. Ze voer per kano de Ogooué in Gabon af, een rivier die wemelde van de krokodillen. Ze was een van de eerste buitenlanders die de 4040 m hoge vulkaan Mount Cameroon beklom. Wat een vrouw!

GEVAAR! Vijandige kannibalen dreigen ermee Mary te zullen doden en opeten. Ze wint hen voor zich door dingen te ruilen, vriendelijk te glimlachen en de zieken te helpen.

VAN GEEN KLEINTJE VERVAARD

Mary Henrietta Kingsley (1862-1900) was een toegewijde dochter in het victoriaanse Engeland. Ze woonde bij haar zieke ouders tot die in 1892 stierven. Van een vrouw van dertig die amper naar school was geweest of had gereisd, verwachtte men dat ze braaf in haar eentje thuis zou blijven. Stel je de verbazing voor toen Mary besloot het geheimzinnige en gevaarlijke West-Afrika te gaan verkennen. En op de koop toe bij de Fang ging wonen, toen kannibalen!

DEZE DAME
IS GEEN
PROEVERTJE!

PIEKFIJN MOET JE ZIJN

Mary's keurig nette kledij, meer bepaald haar dikke rok, redde haar het leven toen ze in een diepe put met scherpe staken viel.

Toen ze de dichte bossen van West-Afrika verkende, at ze noodgedwongen slangen, die ze roosterde boven het vuur. Volgens haar smaakten ze veel beter dan heel wat andere kost die ze ooit voorgeschoteld kreeg.

GEVAAR! Krokodil
klautert in Mary's kano.
Ze verkoopt het 2,5 m
lange reptiel een dreun op
zijn snuit met haar peddel.

Meesterlijke monsters

Mary was geen wetenschapper. Toch keerde ze naar Engeland terug met monsters van een slang, vissen en insecten die toen onbekend waren. Een prachtige prestatie!

GEVAAR! Nijlpaarden
versperren Mary de weg.
Ze geeft ze een stevige por
met haar paraplu, zodat ze
aan de kant gaan.

'Als mens moet ze toch
ergens bang van zijn geweest.
Alleen is niemand er ooit achter
gekomen waarvan dan wel.'

Citaat uit *Jungleboek* van Rudyard Kipling, die Mary ontmoette in Afrika toen ze in 1900 terugkeerde om er als verpleegster te gaan werken.

MEER
WETEN?

Mary schreef twee boeken, waaruit de Europeanen veel leerden over de Afrikaanse gewoonten.

DAG VAN DE ONAFHANKELIJKHEID

Stel je voor dat een heel werelddeel wordt geregeerd door andere landen. Zo was het in Afrika honderd jaar geleden. In bijna het hele continent hadden staten uit het verre Europa het voor het zeggen. Slechts vier Afrikaanse landen waren in 1945 onafhankelijk: Ethiopië, Liberia, Zuid-Afrika en Egypte. Maar daarna volgde een ware stormloop!

Vrijheidsstrijders

Soedan, Marokko en Tunesië werden onafhankelijk in 1956. Tientallen andere landen volgden hun voorbeeld de komende 25 jaar. Maar sommige moesten een harde politieke of gewapende strijd voeren om hun vrijheid te veroveren.

Vrije slaven

Liberia werd gesticht door vrijgemaakte slaven uit de VS, die zich daar in de jaren 1820 vestigden. De hoofdstad Monrovia is genoemd naar de 5de Amerikaanse president, James Monroe.

17

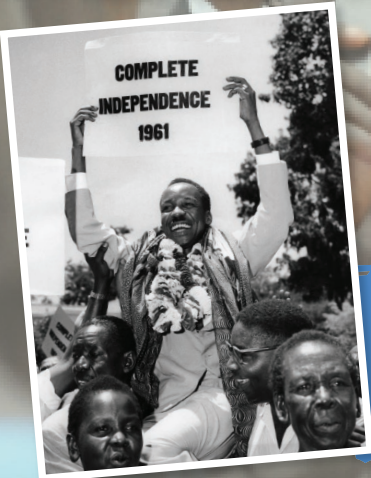
Landen werden onafhankelijk in 1960. Een topjaar!

Ontketend

Dit bronzen beeld was een geschenk aan Zambia (onafhankelijk in 1964) van zijn eerste president, Kenneth Kuunda. Het symboliseert hoe Zambia de ketenen van de buitenlandse overheersing verbreekt.

1961: Julius Nyerere viert de onafhankelijkheid van Tanzania, waarvan hij het eerste staatshoofd is geworden.

Vrijheidsbeeld,
Lusaka, Zambia

Bronzen hoogten

Deze kolos in Senegal is hoger dan het Amerikaanse Vrijheidsbeeld en herdenkt 50 jaar onafhankelijkheid van Frankrijk. Het beeld werd wel gemaakt in Noord-Korea...

Monument van de Afrikaanse Wedergeboorte

GEHEUGENSTEUNTJE ONAFHANKELIJKHEID

Zuid-Soedan (van Soedan) 2011	
Eritrea (van Ethiopië) 1993	
Namibië (van Zuid-Afrika) 1990	
Djibouti (van Frankrijk) 1977	
Mozambique (van Portugal) 1975	
Equatoriaal-Guinea (van Spanje) 1968	
Kenia (van Groot-Brittannië) 1963	
Algerije (van Frankrijk) 1962	
Burundi (van België) 1962	
Benin (van Frankrijk) 1960	
Ghana (van Groot-Brittannië) 1957	
Libië (van Italië) 1951	

MAG IK NU
EINDELIJK MIJN
ARMEN LATEN
ZAKKEN?

Nieuwste naties

Na een lange strijd werd ook Eritrea in 1993 onafhankelijk van Ethiopië. 18 jaar lang was het de jongste natie van het continent. Maar in 2011 scheurde Zuid-Soedan zich af van Soedan, nadat ruim 98% van de bevolking in een referendum 'ja' had gestemd. Zo is Zuid-Soedan de recentste staat van Afrika.

De bevolking in Zuid-Soedan
gaat uit de bol bij de viering
van één jaar onafhankelijkheid.

**Gelukkige verjaardag
allemaal!**

Ethiopië
is het enige
Afrikaanse land
dat nooit een kolonie
was, ook al vielen
Italiaanse troepen
de staat binnen in
de jaren 1930.

MEER
WETEN?

IK WIL M'N MUMMIE!

Amulet van een aasgier

Scarabeever als talisman

Ingewikkeld

Het lichaam werd samen met een amulet en andere geluksbrengers in tientallen meters linnen zwachtels gewikkeld.

Eén ding moet je de oude Egyptenaren nageven: als iets bewaard moest blijven, bleef het be-
waard! Door alle vocht uit een lijk te halen en de
dode in te pakken, prepareerden ze mummies,
waarvan sommige al 5000 jaar meegaan. De
voorbije vier eeuwen zijn veel ervan ontdekt en
opgegraven, zodat mummies intussen een ware
rage zijn onder rijke verzamelaars.

Brain drain

De Egyptenaren duwden een metalen haak door de neus van de dode om het brein te pletten. De hersenen werden via de neusgaten uit de schedel getrokken en weggegooid.

Opgelegd

Longen, ingewanden, maag en lever werden via een insnijding in het lichaam verwijderd en in speciale potten bewaard.

Want jij bent het waard!

Het lichaam werd bedekt met natron (een zoutachtige substantie) en moest daarna veertig dagen uitdrogen. De huid van de dode werd ingewreven met dure, gepar-
fumeerde oliën. Want hij was het waard!

BEN IK NU
EEN LEEG-
HOOFD?

Vliegende farao

In 1974 werd de door zwammen aangetaste mummie van farao Ramses II voor een behandeling overgevlogen van Egypte naar Frankrijk. Daarvoor had hij een heus paspoort nodig. Als beroep stond er: 'koning (overleden)'.

Ramses II

EEN BEETJE
LAAT HOOR,
JONGENS. IK
BEN AL EEUWEN
DOOD.

Mummie glijd een
MRI-scanner binnen.

Medische check-up
Oude Egyptische mummies worden aan de lopende band ontdekt. Soms stoppen wetenschappers ze in de scanner om uit te vissen waaraan de dode overleden is.

De balsemtafel
helde af zodat
alle lichaamssappen
konden wegvloeien.
Jakkes!

MEER
WETEN?

**VIJF AANWENDINGEN
VAN DE MUMMIE**

1. Vermalen tot asfaltbruin of mummiebruin voor olieverf van 17de-19de-eeuwse kunstenaars.

2. Europeanen gebruikten de zwachtels als uniek cadeaupapier.

3. Koningen en koninginnen deden gemalen mummie in hun thee of drankje om de gezondheid te bevorderen.

4. Vermaak op feestjes. Een mummie uitpakken was het summum van een chic feestje in de victoriaanse tijd.

5. Sommige mummies werden tot pulp gestampt en op akkers gestrooid als meststof.